IMDC

AGENTSCHAP MARITIEME DIENSTVERLENING en KUST

Extractie van mariene aggregaten in Zone 3 Sierra Ventana

Aanvraag milieuvergunning

Afdeling Kust

RAPPORT 23 oktober 26 - versie 2.0

Colofon

International Marine & Dredging Consultants

Adres: Van Immerseelstraat 66, 2018 Antwerpen, België

☎: + 32 3 270 92 95

Email: info@imdc.be

Website: www.imdc.be

Document Identificatie

Project	Extractie van mariene aggregaten in Zone 3 Sierra Ventana
Titel rapport	Aanvraag milieuvergunning
Opdrachtgever	Afdeling Kust
Contactpersoon Opdrachtgever	Elias Van Quickelborne elias.vanquickelborne@mow.vlaanderen.be
Datum	23/10/26
Rapportref.	I/RA/11827/26.148/ABE,
Rapportlocatie	K:\PROJECTS\11\11827_W006506-Mer_Zandwinning_MDK\10-Rap\RA26148_AanvraagdossierBMM\RA26148_Aanvraag milieuvergunning zandwinning Zone 3_v2.0.docx
Besteknummer	-
Trefwoorden	-
Auteur(s)	Cleo Pandelaers, Adviseur

Nazicht	Annelies Boerema	Project manager	Annelies Boerema (Authentication) Digitaal ondertekend door Annelies Boerema (Authentication) DN: cn=Annelies Boerema (Authentication), c=BE Datum: 2026.10.22 12:16:58 +02'00'
Goedgekeurd			

Copyright © IMDC 2026, Alle rechten voorbehouden. Deze publicatie of delen mogen niet worden gekopieerd, gereproduceerd of verzonden in welke vorm of op welke manier dan ook, digitaal of anderszins zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van IMDC. De inhoud van deze publicatie zal door de klant vertrouwelijk worden behandeld, tenzij anders schriftelijk overeengekomen. Verwijzing naar een deel van deze publicatie dat tot verkeerde interpretatie kan leiden, is verboden.

Classificatie			
[x] niet geclassificeerd	[ ] intern	[ ] beperkt	[ ] confidentieel

Versie	Datum	Omschrijving	Auteur	Nazicht	Goedgekeurd
1.0	15/09/26	Concept	CPA	ABE	ABE
2.0	23/10/26	Finale versie	CPA	ABE	ABE

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**5**
1.1	Doelstelling	5
1.2	Bepalingen voor de milieuvergunning	6
2	**Identiteit van de aanvrager en financiële draagkracht**	**7**
3	**Identificatie van de voorgenomen activiteit**	**8**
3.1	Motivering	8
3.2	Ruimtelijke situering	8
3.3	Ontginningsvolume	9
3.4	Termijn	10
3.5	Beschrijving van de activiteit	10
3.5.1	Beschrijving van het aggregaatproces	10
3.5.2	Zandwinning met een sleephopperzuiger	10
3.5.3	Schepen	12

Bijlagen

Bijlage A	**Milieueffectbeoordelingsrapport (MER)**	**13**

Lijst van Figuren

Figuur 1-1 Zones voor zand- en grindontginning volgens het Marien Ruimtelijk Plan 2026-2034, met aanduiding van Zone 3 in het rood. 5

Figuur 3-1 (a) Dikte van de beschikbare zandlaag (m) in zone 3 in 2024 – wit = referentieniveau bereikt. (b) Totale afgravingsdiepte (m) in zone 3 in de periode 2021–2024 – wit = geen afgraving (Degrendele *et al.*, 2024) 9

Figuur 3-2 Zandwinschip met zeef 11

1 Inleiding

1.1 Doelstelling

De ontginning van zand op zee is onderworpen aan een concessievergunning, die wordt verleend na indiening van een aanvraagdossier bij de directeur-generaal van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid van de Federale Overheidsdienst Economie.

De vorige concessie (CP24/3) van Afdeling Kust voor Zone 3 Sierra Ventana liep af in 2022. Om de komende jaren over een alternatief voor de zandwinning in Zones 4 en 5 te beschikken, wordt een nieuwe concessie aangevraagd.

Voorliggende vergunningsaanvraag werd opgesteld in het kader van deze concessieaanvraag door Afdeling Kust voor zandwinning in Zone 3 gedurende een periode van 10 jaar (startend eind 2027) (Figuur 1-1). Het heeft uitsluitend betrekking op de mariene onderdelen van het Project in het Belgisch deel van de Noordzee (BDNZ). Het storten van het zand voor strand- en vooroeversuppleties in kader van kustbescherming behoort niet tot de scope van de milieuvergunningsaanvraag.

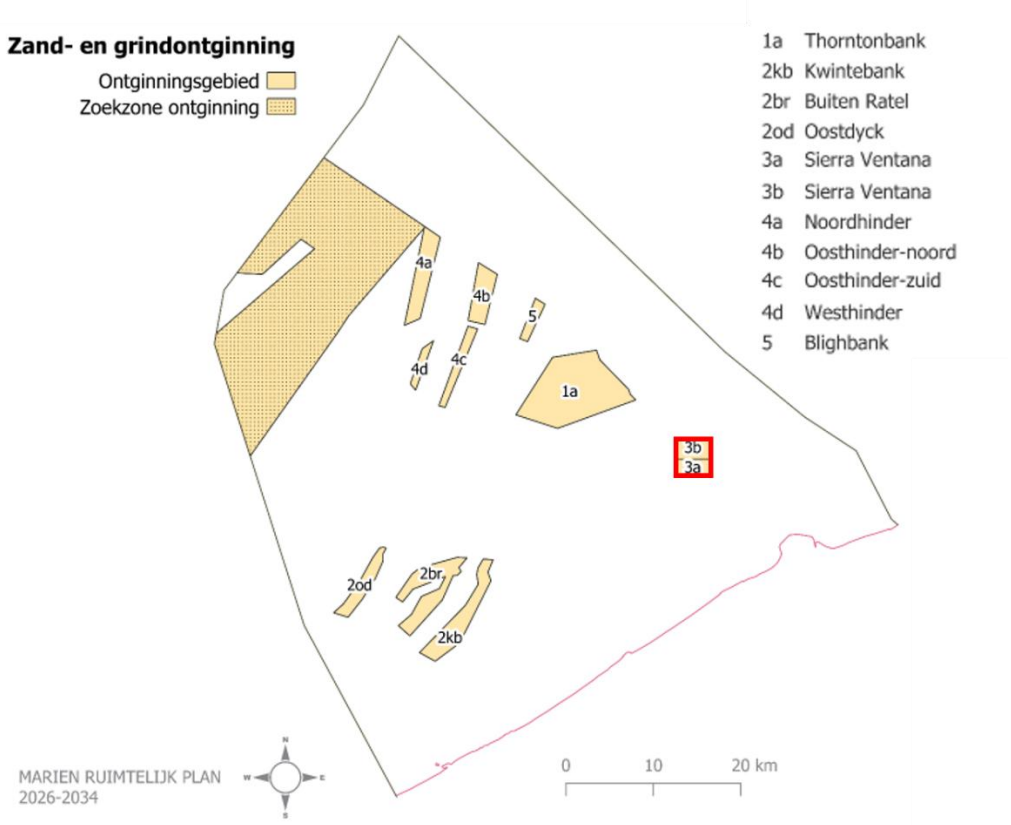

Figuur 1-1 Zones voor zand- en grindontginning volgens het Marien Ruimtelijk Plan 2026-2034, met aanduiding van Zone 3 in het rood.

Voordat met de ontginning in Zone 3 kan worden gestart, dient een vergunningsaanvraag ingediend te worden op basis van de wet van 11 december 2022 ter bescherming van het mariene milieu en ter organisatie van de mariene ruimtelijke planning in de Belgische zeegebieden (kortweg: Wet Marien Milieu).

Er wordt een vergunning aangevraagd bij de federale Minister bevoegd voor het mariene milieu (Milieuvergunning) conform het Koninklijk Besluit (KB) van 26 april 2024 betreffende de procedure tot instelling van mariene beschermde gebieden, tot Natura 2000-toelating en Natura 2000-goedkeuring en tot milieuvergunning in de Belgische zeegebieden.

1.2 Bepalingen voor de milieuvergunning

Artikel 49 van het KB van 26 april 2024 beschrijft dat iedere aanvraag volgende zaken dient te bevatten:

1. naam, voornaam, adres en e-mailadres van de aanvrager (zie Hoofdstuk 2);
2. een identificatie van de voorgenomen activiteit (zie Hoofdstuk 0);
3. als de aanvrager een privaatrechtelijke rechtspersoon is, haar ondernemingsnummer, haar statuten en de stukken tot staving van de volmachten van de ondertekenaars van de aanvraag evenals de naam, voornaam, e-mailadres en contactgegevens van de binnen het Belgisch grondgebied aangestelde contactpersoon bij de aanvrager. Als de aanvrager een publiekrechtelijke rechtspersoon is, haar ondernemingsnummer, de stukken tot staving van de volmachten van de ondertekenaars van de aanvraag, evenals de naam, voornaam, e-mailadres en contactgegevens van de binnen het Belgisch grondgebied aangestelde contactpersoon bij de aanvrager (zie Hoofdstuk 2);
4. referenties die de financiële en economische draagkracht van de aanvrager aantonen en meer bepaald: passende bankverklaringen, balansen, uittreksels uit balansen of jaarrekeningen van de onderneming, of een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet in werken van de onderneming over de laatste drie boekjaren; indien de aanvrager aannemelijk kan maken dat hij niet in staat is de gevraagde referenties voor te leggen, kan de BMM de aanvrager toestaan zijn economische en financiële draagkracht aan te tonen met andere documenten die het geschikt acht (zie Hoofdstuk 2);
5. een milieueffectbeoordelingsrapport, opgesteld overeenkomstig de bepalingen onder Titel 5, Hoofdstuk 1, afdeling II, met, in voorkomend geval, daarin begrepen een ontwerp passende beoordeling, zoals bepaald in artikel 23 (zie Bijlage A).

2 Identiteit van de aanvrager en financiële draagkracht

In overeenstemming met KB 26/04/24 Art 49, 1° en 3°

De Afdeling Kust is een afdeling van het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) van de Vlaamse overheid. Afdeling Kust staat in voor de beveiliging en de economische, ecologische en recreatieve ontwikkeling van de kustzone. Ze voert haar beleid en opdrachten uit met het 'samenleven met de zee' voor ogen.

Ondernemingsnummer: KBO 316380841

Contactgegevens:

Afdelingshoofd Afdeling Kust: lic. Caroline Lootens

Adres: Vrijhavenstraat 3, 8400 Oostende

Contactpersoon: Ing. Elias Van Quickelborne
(elias.vanquickelborne@mow.vlaanderen.be, +32 59 55 42 11)

Aangezien de aanvraag wordt ingediend door een agentschap van de Vlaamse overheid, zijn stukken tot staving van de volmachten van de ondertekenaars niet van toepassing.

In overeenstemming met KB 26/04/24 Art 49, 4°

De aanvraag wordt ingediend door de Vlaamse overheid, vertegenwoordigd door het bevoegde beleidsdomein en/of agentschap. De Vlaamse overheid handelt binnen haar decretale opdrachten en beschikt voor de uitvoering van haar taken over middelen die jaarlijks worden toegekend via de begroting[1] van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, zoals goedgekeurd door het Vlaams Parlement.

Het project waarop deze vergunningsaanvraag betrekking heeft, kadert in de uitvoering van een publieke taak en zal, voor zover van toepassing, worden gerealiseerd via één of meerdere overheidsopdrachten die worden geplaatst overeenkomstig de wetgeving inzake overheidsopdrachten. De financiering van de voorbereidende werkzaamheden, studies, vergunningstrajecten en eventuele uitvoeringsmaatregelen gebeurt binnen de daartoe voorziene begrotingskredieten.

Indien de effectieve uitvoering van het project wordt toevertrouwd aan een externe opdrachtnemer, zullen de kandidaten in het kader van de plaatsingsprocedure worden onderworpen aan een beoordeling van hun economische en financiële draagkracht overeenkomstig de regelgeving inzake overheidsopdrachten en haar uitvoeringsbesluiten. Enkel kandidaten die aantonen over voldoende financiële en economische capaciteit te beschikken, kunnen worden geselecteerd en in aanmerking komen voor gunning van de opdracht.

Gelet op het publiekrechtelijke karakter van de aanvrager, de structurele financiering via de Vlaamse begroting en de toepassing van de regelgeving inzake overheidsopdrachten bij de selectie van uitvoerende partijen, wordt de financiële en economische haalbaarheid van het project voldoende gewaarborgd geacht.

[1] Hoofdstuk 4.1 in https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/87036

3 Identificatie van de voorgenomen activiteit

In overeenstemming met KB 26/04/24 Art 49, 2°

3.1 Motivering

De vraag naar zeezand voor kustbescherming blijft toenemen door de uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid en de verdere uitwerking van Kustvisie. Om ook in de toekomst over voldoende geschikt suppletiezand te beschikken, vraagt Afdeling Kust – verantwoordelijk voor de uitvoering van zandsuppleties – een nieuwe concessie aan voor zandwinning in Zone 3.

Met deze aanvraag wil Afdeling Kust de concessie in Zone 3 vernieuwen voor hetzelfde volume als de voorgaande concessie (CP24/3), met name voor de ontginning van 1.200.000 m³ per jaar of een volumeplafond van 6.000.000 m³ over 5 jaar.

Het ontginnen van zand voor kustverdediging in Zone 3 heeft enkele voordelen ten opzichte van ontginning in Zone 4 en 5:

- De vaarafstand tot de kust is veel kleiner waardoor er minder emissies worden uitgestoten;
- Het beschikbaar zand in Zone 3 is minder geschikt voor de bouwsector, maar mogelijk wel voor zandsuppleties;
- Sector 3b overlapt met de loswal S1 waarvan de capaciteit als stortplaats doorheen de jaren is afgenomen. Door het ontginnen van zand kan de capaciteit opnieuw toenemen en wordt op deze manier gestort zand ingezet voor hergebruik.

Voor strandsuppleties wordt in hoofdzaak primair zeezand afkomstig van de vergunde concessiezones toegepast. Voor andere toepassingen zoals vooroeversuppleties wordt maximaal gezocht naar alternatieven zoals beneficial use van zandige baggerspecie (i.e. het inzetten van zand uit baggerwerken, in plaats van het gebruik van zand uit de concessiezones).

3.2 Ruimtelijke situering

In het marien ruimtelijk plan (MRP) voor de periode 2026-2034 worden de zones voor zandwinning wettelijk afgebakend. Er wordt zand gewonnen in 11 sectoren, verdeeld over 5 controlezones (Figuur 1-1).

De milieuvergunningsaanvraag betreft enkel Zone 3 (Sector 3a + 3b) zoals afgebakend in het MRP 2026-2034, en de transportbewegingen naar een suppletiezone in het gebied tussen Blankenberge en Oostende. De strand- en vooroeversuppleties zelf behoren niet tot de scope gezien ze onderdeel uitmaken van afzonderlijke vergunningstrajecten.

Zone 3 heeft volgende coördinaten:

- Sector 3a (Sierra Ventana)
  - 1° 51° 25.4500’ N 2° 59.9200’ E
  - 2° 51° 26.4500’ N 2° 59.9200’ E
  - 3° 51° 26.4500’ N 3° 03.4190’ E
  - 4° 51° 25.4500’ N 3° 03.4190’ E
  - 5° 51° 25.4500’ N 2° 59.9200’ E

- Sector 3b (Sierra Ventana)
  - 1° 51° 27.7010' N 2° 59.9200' E
  - 2° 51° 27.7010' N 3° 03.4190' E
  - 3° 51° 26.4500' N 3° 03.4190' E
  - 4° 51° 26.4500' N 2° 59.9200' E
  - 5° 51° 27.7010' N 2° 59.9200' E

3.3 Ontginningsvolume

De Dienst Continentaal Plat heeft op basis van wetenschappelijke argumenten een nieuw referentieniveau bepaald. Vanaf 2021 is dit niveau de nieuwe limiet voor ontginning, met als doel de integriteit van de zeebodem en de zandbanken te behouden, maximaal gebruik te maken van het beschikbare zand in mobiele sedimentstructuren en de impact op de hydrodynamische processen te beperken.

Uitgaande van de vastgestelde referentieoppervlakken worden kaarten opgesteld met het beschikbare volume zand. Dat is gedefinieerd als het verschil tussen het referentieoppervlak en het actuele zeebodemoppervlak (de bathymetrie). De volumekaarten vormen de basis voor het afbakenen, binnen de verschillende sectoren, van gebieden waar de limiet overschreden is en exploitatie niet toegelaten is. De afbakening van die gebieden wordt jaarlijks aan de actuele situatie aangepast.

Uit de jaarlijkse analyse van het beschikbare volume in Sector 3a (Figuur 3-1) blijkt dat de ontginning beperkt blijft tot de bovenste zandlaag en dat het volume in een groot deel van Sector 3a nog steeds ruimschoots aanwezig is (Degrendele *et al.*, 2024). Sector 3b was tot dusver uitgesloten van zandwinning gezien deze sector als baggerstortzone werd gebruikt. In de toekomst zal zandontginning in beide sectoren mogelijk zijn, waardoor de milieuvergunning wordt aangevraagd voor de volledig Zone 3.

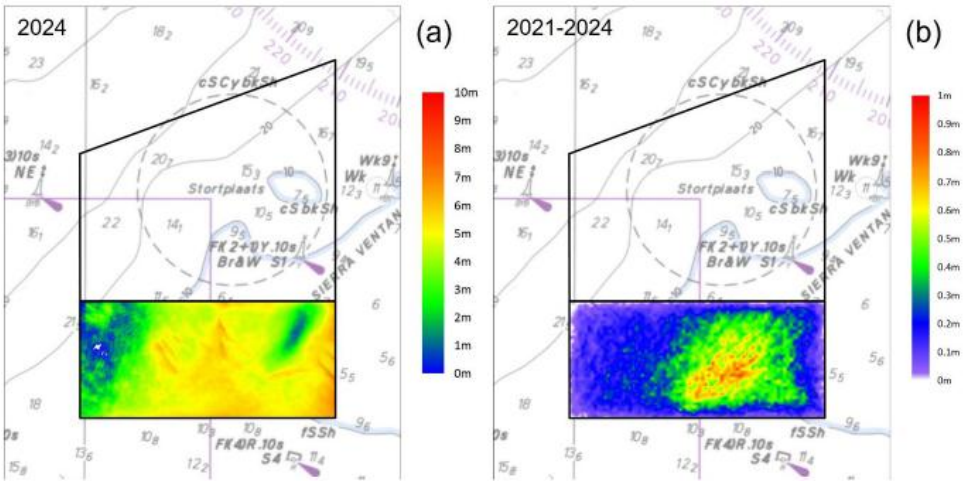

Figuur 3-1 (a) Dikte van de beschikbare zandlaag (m) in zone 3 in 2024 – wit = referentieniveau bereikt. (b) Totale afgravingsdiepte (m) in zone 3 in de periode 2021–2024 – wit = geen afgraving (Degrendele *et al.*, 2024)

Afdeling Kust vraagt in Zone 3 (Sector 3a + Sector 3b) een jaarlijks maximaal ontginningsvolume aan van 1.200.000 m³ of een volumeplafond van 6.000.000 m³ over 5 jaar. In de praktijk variëren de volumes voor Afdeling Kust sterk van jaar tot jaar, doorgaans tussen 150.000 m³ en 400.000 m³ per suppletiecampagne, met één tot drie campagnes per jaar.

3.4 Termijn

De concessie wordt aangevraagd voor een periode van 10 jaar en wordt verwacht te kunnen starten eind 2027.

De suppletiecampagnes vinden voornamelijk plaats in het voorjaar. Het toeristisch seizoen (15 juni tot 15 september) wordt in principe vermeden.

3.5 Beschrijving van de activiteit

3.5.1 Beschrijving van het aggregaatproces

Het proces voor winning van zand bestaat uit de volgende stappen:

- Het vaartuig vertrekt in het begin van de baggercampagne van de haven en vaart naar het zandontginningsgebied waarvoor een concessie is uitgereikt;
- De ontginning van zand gebeurt met ontginningsvaartuigen van het type “sleephopperzuiger”.
- Nadat het baggerproces beëindigd is, wordt er naar de losplaats aan de kust gevaren waar zand rechtstreeks in de suppletiezone (strand of vooroever) wordt gelost.
- De cyclus kan herbeginnen. Gedurende de baggercampagne blijft het schip tussen de ontginnings- en suppletiezone varen waarbij enkel naar de haven wordt gevaren voor te bunkeren of te schuilen voor een storm.

Voor ontginningen in Zone 3 duurt een volledige cyclus ongeveer zes uur, afhankelijk van de bestemming van het zand (manier van lossen, ligging van de suppletiezone, …) en het beunvolume. Dit is korter dan ontginning in de Zone 4 waarbij een cyclus ongeveer 8u duurt.

Voor de registratie ten behoeve van de concessieverlener wordt een BaggerInformatieSysteem (BIS) opgelegd. Het oude systeem via een verzegelde BlackBox is niet meer van toepassing. Voor de toepassing van BIS is een kalibratie én keuring vereist. Zo kan worden nagegaan of de voorwaarden opgelegd in het concessiebesluit worden gerespecteerd. Deze gegevens worden ook gebruikt voor wetenschappelijke doeleinden. Via het programma voor luchttoezicht boven de Noordzee wordt bovendien bijkomend toezicht uitgeoefend op de zand- en grindwinningsactiviteiten op zee.

3.5.2 Zandwinning met een sleephopperzuiger

De sleephopperzuiger (TSHD) is een zelfvarend schip dat uitgerust is met één of twee sleeppijpen (zuigbuizen) die scharnierend bevestigd zijn aan de zijkant van het schip. Aan het uiteinde van elke sleeppijp is de zuigbuis uitgerust met een sleepkop die eveneens scharnierend is bevestigd. Tijdens het baggeren worden de zuigbuizen neergelaten tot de sleepkop de bodem bereikt waarbij de sleepkop horizontaal over de bodem gesleept wordt terwijl er aan lage snelheid gevaren wordt. In het schip is de zuigbuis aangesloten op een grote centrifugale pomp. De zuigpomp kan zich ook halverwege de zuigbuis situeren. Baggeren met een TSHD is derhalve een vorm van hydraulisch baggeren.

In de zuigkop wordt een zand-water mengsel gevormd dat door de pomp wordt opgezogen en in de beun (het ruim) wordt geladen. Nadat de beun vol is zal het zuigproces nog enige tijd doorgaan waarbij de vaste deeltjes bezinken in de beun en het

proceswater via een hiervoor ontworpen constructie (de overloop) terug overboord wordt geloosd. Dit proces wordt doorgezet tot het schip zijn optimaal laadvermogen heeft bereikt.

De sleephopperzuigers die door Afdeling Kust worden ingezet bij ontginningen voor suppleties, bezitten naast een bommenrooster meestal geen zeef voor het afscheiden van grover grind en schelpen. Terwijl zandwinvaartuigen, gebruikt voor de winning van industrieel zand, ontworpen zijn met specifieke losinstallaties met een zeef aan boord (Figuur 3-2). Het gezeefde materiaal wordt via een stortkoker afgevoerd naar de laadgoot. De gewenste fractie gaat naar de beun, terwijl de afgezeefde fractie overboord stroomt.

Figuur 3-2 Zandwinschip met zeef

Nadat het baggerproces beëindigd is wordt de sleeppijp opnieuw aan boord gehaald en wordt er naar de losplaats gevaren waar het schip gelost wordt. Tijdens de terugreis naar de loslocatie wordt het gewonnen zand aan boord ontwaterd. Om het resterende water uit het zand te verwijderen, zijn in de bodem van de hopper met roosters afgedekte drainagegoten aangebracht. Soms gebeurt de ontwatering aan de hand van motorpompen die gekoppeld zijn aan pijpleidingen met zuigers en filters, al is dit niet gewenst voor suppleties. Door gebruik te maken van de jetpomp kan spoelwater via de laadgoot in de hopper gebracht worden. Aangekomen aan de loslocatie wordt het zeezand gelost. Daarna wordt er terug naar de baggerzone gevaren om een nieuwe baggercyclus aan te vatten.

De ontginning moet gebeuren over een aaneensluitend gebied in lagen van maximaal 0,5 m. Tijdens de ontginning moet het ontginningsvaartuig een gemiddelde snelheid ten opzichte van de zeebodem aanhouden die groter is dan 0,5 knoop (0,926 km/u of 0,257 m/s). Indien verschillende ontginningsvaartuigen in elkaars nabijheid werken, moet men tijdens de ontginning steeds een minimumafstand van 500 meter tussen de vaartuigen behouden.

De TSHD kan een zeer breed gamma van verschillende bodems baggeren (zand, leem klei, grind,..) en heeft het grote voordeel dat het een varend schip is dat geen ankers nodig heeft tijdens het baggerproces. Hierdoor is de hinder voor de scheepvaart en het risico op botsingen relatief gering. Bovendien is een zeer flexibele inzet mogelijk waarbij hetzelfde tuig ingezet kan worden op verschillende plaatsen en waarbij de losplaats in eenzelfde baggerproject kan gedifferentieerd worden in functie van de baggerzone en de karakteristieken van de gebaggerde specie.

Het zuigproces is een relatief langzaam verlopend proces zonder bewegende delen zodat de vertroebeling tijdens het ontgravingsproces veeleer gering is. Indien er gewerkt wordt met overloop zal de vertroebeling van het omringende water wel

aanzienlijk kunnen zijn en dit vooral als er (zeer) fijne bodems moeten gebaggerd worden.

Bij het aantreffen van eventuele munitie of van archeologische vondsten, worden de nodige protocollen gevolgd voor de melding.

3.5.3 Schepen

Volgende (type)schepen met vermelding van het beunvolume, bezitten op dit moment een goedkeuring hebben om zand te ontginnen op het Belgisch continentaal plat. Al deze schepen worden ingezet voor zandwinning voor industriële doeleinden en zijn voorzien van zeven.

- Anchorage – 3.000 m³
- Charlemagne – 5.000 m³
- DC Brugge – 2.450 m³
- DC Vlaanderen 3000 – 2.600 m³
- DC Orisant – 5.775 m³
- Delta D – 2.406 m³
- Interballast III – 1.886 m³
- Krakesandt – 3.000 m³
- Middelburg – 2.606 m³
- Rio – 2.332 m³
- Scelveringhe – 3.933 m³
- Schenge – 2.600 m³
- Swalinge – 3.000 m³
- Victor Horta – 5.000 m³
- Zeebrug – 2.260 m³

Voor grootschalige vooroever- en strandsuppleties worden soms ook baggerschepen ingezet (bv. *Bartolomeu Dias*, *Pallieter*, *Pedro Álvares Cabral*, ...). Deze schepen zijn niet voorzien van zeven. In sommige gevallen worden zandwinvaartuigen die wel voorzien zijn van zeven, eveneens ingezet voor vooroever- en strandsuppleties.

Bijlage A Milieueffectbeoordelingsrapport (MER)